

Slovenci in misijoni. Misijonska misel pada med našim ljudstvom kot seme na rodovitna tla ter rodi obilen sad. Čeprav naš narod ne obiluje z odvisnimi gmotnimi sredstvi, vendar po možnosti rad daruje v misijonske svrhe. Misijonske težnje podpira tudi z molitvijo, daritvijo in raznimi duhovnimi dobrinami. Tudi misijonske delavce rad in številno pošilja v razna misijonska področja. V raznih delih sveta so zaposleni sinovi in hčere slovenskega naroda kot misijonarji in misijonarke. Vsako leto jim sledijo nove moči. Čez nekaj tednov (5. aprila) odpotujejo zopet tri sestre iz Slovenske Bistrice kot misijonarke na Kitajsko. Pred tremi leti so odšle iz Slovenske Bistrice štiri sestre v misijone na Kitajsko, kjer plodonosno delujejo v čaotunški prefekturi. Ker bi radi otvorile novo misijonsko postojanko v Tugčvanu, se pripravljajo zopet tri sestre iz Slovenske Bistrice na odhod na daljni vzhod. Dne 5. aprila odrinejo namreč na Kitajsko tri nove misijonarke: s. Regina Curič iz Črensovcev v Prekmurju, rojena leta 1912., s. Martina Drogenik iz Stoperc, rojena leta 1907., in s. Bonifacija Šmid iz Loč pri Poljčanah, rojena leta 1919. Priporočajo se molitvi in plemeniti požrtvovalnosti slovenskih misijonskih prijateljev.

Maribor ima kot mesto v vsej državi največ vrtov. Zemljiška površina Maribora znaša 705 hektarjev. Vrtovi zavzemajo v Mariboru 295 hektarjev in je Maribor, kar se tiče obsega vrtov, na prvem mestu v Jugoslaviji. Največji posestnik v Mariboru je mestna občina.

Zanimiva ugotovitev. Sv. Venčeslav pri Sl. Bistrici, ki šteje okroglo 900 duš, je imel v zadnjih desetih letih 279 rojencev, umrlo jih je pa samo 147, torej znaša prirastek 132 duš.

Enodnevni tečaj o trsnih rezih v vinogradu se bo vršil na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru v soboto, 24. februarja. Tečaj je brezplačen, teoretičen in praktičen in bo trajal od 8 do 12 in od 14 do 18. Za hrano skrbе tečajniki sami.

Beđa haloških oglarjev. Letošnja huda zima je med drugim bridko zadela oglarje po Halozah. Zaradi visokega snega in zametov haloški oglarji niso mogli podirati drevja za žganje oglja in so ob ves zimski zaslužek. Upoštevanje haloške oglarje pare so navezane na prosjačenje pri usmiljenih večjih posestnikih, ki so pa tudi bolj redki po Halozah.

Najstarejši Slovenec umrl. Na Pšajnovici, občina Šmartno v Tuhinju na Gorenjskem, je umrl v stotem letu Anton Pistotnik. Najstarejši Slovenec bi bil izpolnil letos 8. junija 100 let. Stari Pistotnik je bil do zadnjega čil in čvrst, a letošnja izredno huda zima tudi njemu ni prizanesla in ga je pobrala na nepelnico sredo. Imel je devet otrok, od ka-

terih sta dva umrla. Žena, s katero je živel 56 let, je umrla pred 12 leti v visoki starosti 83 let. Posestvo je izročil najmlajšemu sinu, 57 letnemu Matiji, šele tedaj, ko je bil star 95 let.

Važna uredba za absolvente Vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Po pooblastilih prosvetnega ministra je njegov pomočnik dr. Fedor Nikčič v smislu § 5 določil uredbe o rangi strokovnih šol napram srednjim šolam in fakultetam po zaslišanju mnenja glavnega prosvetnega sveta med drugim določil: »Dveletna nižja kmetijska šola z naknadnim tretjim razredom nižje kmetijske šole odgovarja izobrazbi nepopolne srednje šole in daje kvalifikacijo za uradnike po § 45., odst. 1 uradniškega zakona.« Torej bodo absolventje Vinarske in sadjarske šole, ki bodo nadoknadjali tretji razred nižje kmetijske šole, dosegli uradniški položaj, če bodo v kmetijski javni službi. Da bo to možno, bo morala kr. banska uprava na banovinski Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru otvoriti tretji letnik, katerega učna doba bi se pa lahko za absolvente, ki so šolo dovršili in so v javnih službah, skrajšala. V tem oziru naj tem absolventom grede na roko kr. banska uprava in pa ravnateljstvo Vinarske šole v Mariboru, kajti sicer je gornja uredba za Slovenijo brez praktičnega pomena.

Še enkrat o veljavnosti naših starih kovancev. »Slov. gospodar« je že opozoril javnost, da preneha veljavnost starih 50 dinarskih kovancev 16. februarja. Stari 20 dinarski kovanci obdržijo veljavo do 16. avgusta, stari dvadinarški do 16. avgusta, stari enodinarški do 20. aprila in stari kovanci po

Žrebanje knjižnih nagrad Družbe sv. Mohorja

Izžrebane so bile naslednje številke:

1311 (1. nagrada, knjig za 2500 din), 1333 (2. nagrada, knjig za 2000 din), 543 (3. nagrada, knjig za 1500 din), 861 (4. nagrada, knjig za 1000 din), 505, 20 (5. in 6. nagrada, knjig za 500 din), 1004, 1353, 993, 1224 (7.—10. nagrada, knjig za 250 din), 230, 1424, 1126, 1016, 1194 (11.—15. nagrada, knjig za 200 din), 891, 721, 870, 907, 1284, 1427, 158, 594, 315, 124 (16.—25. nagrada, knjig za 100 din), 151, 481, 166, 2, 1085, 575, 808, 65, 783, 99, 273, 1108, 915, 1300, 1272, 969, 259, 36, 291, 127 (26.—45. nagrada, knjig za 50 din).

Lastniki izžrebanih števil naj nam pošljejo kupone z navedbo svojega točnega naslova in s sporočilom, katere knjige naše založbe žele kot nagrado. — DRUŽBA SV. MOHORJA, CELJE.

Uprava »Slov. gospodarja« za točnost številke ne jamči.

50 par do 16. avgusta 1940. Občinstvo je dolžno s trgovci in obrtniki vred sprejemati zgoraj označeni kovani denar do od finančnega ministrstva določenih rokov. Po teh rokih pa sprejema razveljavljene kovance samo še Narodna banka šest mesecev po zakonitem času brez odbitka. Pripominjamo še enkrat, da veljajo ti roki za stare (bele) kovance.

Duhovne vaje za dekleta. V dneh od 28. februarja do 3. marca se bodo vršile na Betnavi pri Mariboru duhovne vaje za kmečka dekleta. S pomočjo nabiralne akcije za duhovne vaje in tečaje je prispevek za duhovne vaje znižan na 50 din. Duhovne vaje bo vodil g. Drago Oberžan. Bolje se ne moremo pripraviti na skrivnosti, ki nam jih prinaša cerkveno leto ob Veliki noči, kakor z dobro opravljenimi duhovnimi vajami. Prijavite se do 20. februarja domačemu g. župniku ali na naslov: Škofijska centrala Katoliške akcije za dekleta, Betnava-Maribor. S seboj je treba prinesiti dve rjuhi, obrisačo in copate.

Pisarna notarja dr. GROBELNIKA v Mariboru se nahaja sedaj v novi zgradbi »Dravec« v Sodni ulici. 160

Požari

V prijazni letoviški vasi Spodnja Sorica ob jugoslovansko-italijanski meji v Selški dolini je vsled kratkega stika nastal požar uničil hlev posestnici Mariji Pintarjevi. Gasilci in domačini so oteli živino, poslopje pa je zgorelo s krmo in s stroji. Škoda znaša 70.000 din, zavarovalnina pa samo 15.000 din.

V Vukovskem dolu v Jarenini je pogorela posestniku Rajmundu Ferlincu 200 let stara domačija. Škoda znaša 17.000 din.

Vse obsodbe vreden uboj zakrivil mladoletniki. V Apačah na Dravskem polju je prišlo med mladoletniki do preprirov, ki so končali s pobojem. Mrtev je obležal z razbito lobanjo 42 letni samski živinski prekupec Franc Rajh iz Apač pri Sv. Lovrencu. Kot udeleženci so osumljeni štirje 16 do 20 let stari fantalini.

Zlobna roka se maščevala. Pri Sumanovih pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je poginilo 12 plemenitih svinj. Živinozdravnik je ugotovil, da so poginile svinje radi strupa, katerega je natrosila zlobna roka iz maščevanja v korita šuman je hudo udarjen.

Plesal s križem v roki. Kakor poroča »Hrvatski dnevnik« iz Varaždina, se je v vasi Jalžabetu blizu Varaždina zgodil primer, ki je vzbudil veliko pozornost. Pri nekem kmetu je bila gostija, na katero so tudi prišli maskirani kmetje. Med njimi je bil tudi 49 letni kmet Juri Čulak. Bil je obtečen kakor duhovnik na pogrebu ter je plesal s križem iz koruznice v roki. Nenaodoma pa mu je postalo slabo. Prenesli so ga v sosedno sobo. Polivali so ga z mrzlo vodo ter odstranili krinko

let. Štiri mesece je bil v Franciji za izvidnika, potem se je posvetil pilotiranju. Pokazal je izredno lokavost in spretnost. Predvsem je bil neprekosljiv strelec. Po tem je doživel nezgodo in je ostavil aviacijo. Toda l. 1934. se je zopet oprijel pilotskega poklica in je dokazal, da ni utrpel niti najmanj na svoji nekdanji spretnosti. Ni izključeno, da pojde Billy Bishop zdaj ponovno na bojne v Evropo in se bo tam srečal s svojimi starimi znanci iz svetovne vojne, pa tudi s svojimi starimi nasprotniki...

Rekord lastovke

V Lanza v Italiji so napravili pred kratkim zanimiv poskus da bi dosegli največjo brzino,

v Klavsovi duši klijejo misli, ki bi zelo iznenadile, če bi prišle na svetlo.

Šubin se je spomnil na svojo mater, ki jo je bil zapustil. Najbrž še sedaj živi v Odesi v kaki zamazani luknji in prenaša največjo bedo, kakor druge stare žene, ki so brezkoristne za mlado rdečo družbo in se zaradi tega nihče ne zmeni zanje. Zdelo se mu je, da sliši prtajeno stokanje, ki prihaja iz zakotnih ulic. Morda je vmes tudi glas njegove matere. Že prej se je večkrat spomnil na mater a si je njeno sliko vedno brezobzirno pregнал iz spomina. Danes je bil drugačen. Priznati si je moral, da ima dolžnosti do starke, ki ga je bila rodila in zredila.

V tem trenutku so se odprla sobna vrata. Na pragu je stala Natalija. Njen pogled je bil zaskrbljen. Šubin se je nehote vprašal: »Kaj se je spet zgodilo?« Njegov obraz, ki se je bil ob spominu na mater nekoliko omilil, se je pomračil, čelo se je nagubalo in oči so dobile strog izraz.

»Kaj je?« je ostro vprašal.

»Nataša Krilova hoče s teboj govoriti.«

»Nataša Krilova?«

Če bi ga Natalija bolj pozorno pogledala, bi opazila, da je prebledel. Spomnil se je na krvavi prizor ob reki in je nehote vzdrltel. Zastonj se je zatekel k sovjetskemu zakonu, ki pravi, da je dobro vse, kar služi

boljševizmu, zlo pa vse tisto, kar mu nasprotuje. Dušna vest se je vzdramila in zavpila, da je zločinec.

Ker je molčal, je Natalija nekam boječe vprašala: »Ali jo naj privedem sem?«

Molče je prikimal. Prej ali slej mora priti do tega srečanja. Bolje danes ko jutri.

Nataša je vstopila, visoko dvignila glavo in ostro pogledala. Iz njenih oči je odsevala volja in odločnost.

Šubin je nekaj časa opazoval deklico. Njeni pogledi so ga magnetizirali. Ni vzdržal njihovega žara. Povesiti je moral oči in zamežikati.

»Šubin, prišla sem vprašat, kaj si storil z mojim očetom?« je odločno vprašala Nataša.

»S tvojim očetom?« se je začudil Šubin.

Njegov glas je bil negotov.

»Da!« je nadaljevala deklica. »Zjutraj je odšel na ribolov in se je tudi vrnil, ker sem videla njegov čoln. Kje pa je on? Kaj si naredil z njim?«

Natašine besede so bile kakor udarci. Šubin se je čutil slabega. Vstal je in začel hoditi po sobi gor in dol. Natašini pogledi so mu sledili. Ker ni odgovoril, je skoraj zavpila:

»Šubin, ali slišiš? Kaj si naredil z mojim očetom? Kje je?«

Šubin se je stresel. Ne da bi Nataša opazila, je segel z roko v žep, v katerem je imel samokres, da bi se pre-

z njegovega obraza. Ves napor okoli njega je bil zaman. Čez nekaj minut je umrl. Njegovo smrt smatrajo za božjo kazen.

Obsodba radi nasilnega odvzema 1200 din. Lani 31. avgusta je vzel 31 letni zidar Franc Stepišnik iz Gorisnice pri Ptujju že pokojnemu poselniku Jakobu Vesenjaku v Zamušanskem gozdu nasilnim potom iz listnice 1200 din. Stepišnik je bil obsojen v Mariboru v minulem tednu na tri leta težke ječe.

Resnica je vendarle prišla na dan! V Celju sta bili lani 3. januarja obsojeni: 24 letna Marija Višner na 15 let ječe, njena 20 letna sestra Ana pa na 12 let. Višner Ana je umorila iz nasilne štiri otroke in med temi dva sinčka svoje sestre Marije. Ana je trdila pred sodniki, da jo je nagovorila k groznenemu dejanju njena sestra Mari-

ja, kateri je prisodilo sodišče radi večje krivde 15 let. Višner Ano so odvedli v Begunje po obsodbi v tamošnjo žensko kaznilnico. Tamkaj je izpovedala Ana sestri prednici, da je krivo pričala zoper svojo sestro in da hoče to popraviti, ker je bila pri sv. spovedi in prejela naročilo, da mora zločin krivega pričevanja popraviti na merodajnem mestu. Dne 9. februarja se je vršila na okrožnem sodišču v Celju obnovitvena razprava, na kateri je bila Marija Višnar oproščena ter puščena na svobodo.

Za uboj tri leta. Zadnje dni se je zagovarjal pred kazenskim senatom v Celju na tajni razpravi 19 letni hlapec Albert Obrulj iz Resnika pri Zrečah. Imenovan je na Novega leta letos v Rebernikovi gostilni pri Sv. Kunigundi blizu Zreč smrtno zabol del Franca Videčnika. Obrulj je bil obsojen na tri leta ječe.

Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vzdigovanju, zgagi, povzročeni po hudi zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravnega »Franz-Josefovega« grenke vode, zjutraj na tešče pa isto množino. Prava »Franz-Josefova« voda se izkazuje vedno kot popolnoma zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Med dohodki so na prvem mestu doklade, kojih donos je preračunan nekoliko višje radi zvišanja davčne podlage, kar je v zvezi z zadnjo reformo neposrednih davkov. Skupni donos doklad je preračunan na 69.717.000 dinarjev (v tekočem proračunu na 68.342.500 dinarjev). Doklade ostanejo neizpremenjene: 50% občna, 5% cestna, 5% zdravstvena in 35% šolska doklada. Delež na skupnem davku na poslovni promet, pri katerem je banovina najbolj krivično prikrajšana, ostane neizpremenjen na 2.9 milijona dinarjev. Trošarine ostanejo skoro neizpremenjene ter znašajo 40.4 milijona dinarjev. Donos davkov in taks je tudi ostal skoro neizpremenjen, namreč 19.4 milijona dinarjev.

Banovinski proračun je sestavljen zelo skrbno, podrobno ter ustrezajoče dejanskim potrebam v sedanjih težkih časih.

Banovinski proračun za leto 1940-41

Razprave banskega sveta naše banovine so bile zadnja leta na višini resnične parlamentarne korporacije. Banski svetniki so dobili tudi letos priliko, da izrazijo svoja mnenja ter stavijo svoje predloge v razpravi o posrednih točkah novega proračuna, ki znaša 139.631.260 din, kar pomeni, da je v primeri s sedaj veljavnim proračunom (1939/40) povečan za 2.8 milijona dinarjev.

Izdatki se razdele na posamezne oddelke takole: občni oddelek in glavna pisarna din 7.152.280, upravni oddelek 1.758.200 din, kmetijski oddelek 10.273.420 din, prosvetni oddelek 26.364.700 din, tehnični oddelek din 39.988.070, oddelek za socialno politiko in narodno zdravje 12.938.060 din, finančni oddelek 18.035.620 din, oddelek za trgovino, obrt in industrijo 3.956.170 din, prispevek banovinskim zavodom 16.364.740 din, proračunski rezervni kredit 3.000.000 din.

Kmetijski oddelek izkazuje v glavnem iste postavke kot za tekoče proračunsko leto. Odpadla je postavka »gospodarstvo z gnojem«, in sicer prispevki za ureditev gnojšč v znesku 250.000 din ter prispevki za nabavo sesalk v višini 50.000 din. Na 315.000 din so bili od 200.000 din povečani izdatki za mlekarstvo. Znatno je bila povečana podpora za pospeševanje kmečkega ter delavskega vrtarstva, in sicer od 10.000 na 100.000 din. Za 50.000 din bodo povečane podpore združenim organizacijam. Med izrednimi izdatki je postavka 150.000 din kot povračilo Pokojninskemu skladu banovinskih uslužbencev za predujmovna izplačila in prispevek za zgradbo stanovanjskega poslopja »Kmetijske poskusne in kontrolne postaje«. Tudi postavka 100 tisoč dinarjev kot prispevek za ureditev banovinske kleti v Ljubljani je nova. Nekoliko povečani so bili v novem proračunu izdatki

za veterinarstvo in tako tudi za gozdarstvo, za urejanje hudoournikov in za komisijo za agrarne operacije. Pri tej je nova postavka 30.000 din, in sicer podpore za kultiviranje belokrajinskih steljnikov. V celnem so bili izdatki kmetijskega oddelka brez zavodov zvišani od 9.84 milij. din na 10.27 milij. din.

Posvetu

Za Avstrijo je zginila še »Ostmarka«. Ko je bila priključena Avstrija Nemčiji, so jo prekrstili iz Berlina v Ostmarko (vzhodno kraljino). Ostmarka je imela svojo deželno vlado na Dunaju, kjer je prebival vrhovni državni namestnik za vso pokrajino. Pred nedavnim je prenehala tudi Ostmarka z avstrijskimi deželami, ki so že bile prej preimeno-vane v »Reichsgaue« (državna okrožja) z namestniki na čelu, ki so bili istočasno voditelji strankine edinice in v podrejeni dunajski deželni vladi. Od 1. februarja so podrejene avstrijske dežele kot državna okrožja državnemu vodstvu v Berlinu. Nekdanja avstrijska cesarska prestolnica Dunaj je danes samo še sedež malopomembne upravne edinice, kakor sta Celovec ali Gradec.

Novo jamstvo za mir na Balkanu na vidiku. V ospredje sili načrt za sklenitev posebne črnomske zveze, pri kateri bi sodelovale Turčija, Bolgarija in Romunija. Ta zveza bi bila branik proti prodiranju sovjetske Rusije na Balkan. Čeravno ne nameravati zavzeti sovražnega stališča napram Rusiji ne Bolgarija in ne Romunija in se zaenkrat radi prezaposlenosti na Finskem ni bati sovjetskega vpad na Balkan, so vendar vladni krogi v Bukarešti prepričani, da bi črnomska zveza

predstavljala novo jamstvo miru na Balkanu. Črnomska zveza bi bila seve povsem neodvisna od Balkanske zveze.

Francoski komunisti pod obtožbo. 44 francoskih komunističnih poslancev se mora zagovarjati pred pariškim vojaškim sodiščem. Obtoženi so, da so kljub prepovedi državnih oblasti začeli in nadaljevali z obnavljanjem razpuščene komunistične zveze ter se s tem pregrešili zoper najvišje državne interese v sedanji nevarni dobi.

Zoper brbljanje. Slabost človeške narave je brbljanje in čenčanje. Ni ta slabost svojska samo ženskemu spolu, marveč tudi moškemu. V nekem oziru je prazno čenčanje med moškim spolom še nevarnejše, ker se rado pokriva v obleko visoke politike. Za takšno brbljanje dajejo sedanje mednarodne razmere dovolj povoda in tvarine. V sedanjih prilikah mnogoteri nastopa v ulogi namišljenega velikega državnika in vojskovodje. Stvar bi ne bila sama po sebi nevarna, če ne bi bilo ušes, ki so sovražna državi in njeni dobrobiti. Takšna ušesa veliko več slišijo, kot se je v resnici govorilo, in o tem dalje poročajo. Takšnih ušes se najde povsod, v izobilju jih je tudi v naši državi. Narodni voditelj dr. Korosec je v svoji noveletni poslanici Slovencem

pričal, ali je orožje nabasano. Ko se je uveril o tem, je stopil pred deklico. Glavo je nekoliko sklonil ko bi k napada in brezčutno dejal:

»Kaj sem storil s tvojim očetom? Kaznoval sem ga kot zločinca.«

Nataša je zateturala in se naslonila na steno. Pogleda ni odmaknila od šubina.

On je spet stopil pred njo. Nepremično jo je gledal.

»Kak zločinec je bil moj oče?«

»Tat!«

Nataši se je zdelo, da so se tla zazibala pod njenimi nogami. Bala se je, da se bo zdaj zdaj zrušila.

»Da, tat,« je nadaljeval šubin. »Zasačil sem ga, ko je nesel z ribami napolnjeno košaro.«

Zasmejal se je in pikro rekel:

»Ah, sedaj se veče ne čudim, da si ti sveža in lepa ko kaka boljševisitka. Oče te je pital s dnjestrskimi ribami, ki sem jih jaz dal loviti za tovariše delavce v Jaski. Lepo hčer je hotel imeti. Uspelo mu je.«

Naglo je pomislil, da Karanzin ni zaslužil brce v trebuh, ko mu je bil predlagal, naj bi Natalijo zamenjal z Natašo.

»Molči!« je zavpila Nataša.

Šubin se je zasmejal.

»Ali si pozabila, pred kom stojiš?« je vprašal dostojanstveno in je pri tem izobilno prsi ter dvignil glavo.

»Ne, nisem pozabila! Stojim pred enim strahopetcem.«

»Pazi na besede!« je požugal predsednik vaškega sovjeta.

»Čemu? Bolje je, če bom mrtva kakor živa v tvojem prokletem rdečem peklju!«

»Tako misliš?«

»Da!«

»Potem mi bodi hvaležna, da sem tvojega očeta rešil tega, kar ti smatraš za rdeči pekel.«

»Kje je?«

»Ne boš ga več videla.«

»Mrtev je?«

»Mrtev!«

»Ah!...« je zajejala.

Sedaj je bilo konec njene navidezne moči in odločnosti. Vsa se je tresla. Z grozo v očeh je strmela v šubina.

»Ti si ga ubil?« je vprašala zamolklo.

»Da, jaz!« je mirno odgovoril.

Nataša je še enkrat zbrala moči, dvignila je roke in se zagnala proti šubinu. Ta je segel v žep. Prijel je za samokres.

»Varuj se!« je dejal kratko.

Nataša je spustila roke. Moči so ji spet opešale.

(Dalje sledi)

ki jo je zmogla lastovka. Iz nekega gnezda z na pol odraslimi mladici so odvedli samico z avtom v 132 km oddaljen kraj in so jo tam izpustili. Po 43.5 minute je lastovka sedela spet na svojem gnezdu v Lanzi. Za polet nazaj je rahila torej povprečno brzino 176 km na uro.

Čudna usoda

V Csoru na Madžarskem je 40 letnega poljedelca Jožefa Mikosa v peščeni jami zasulo. Njegov brat, ki je delal z njim, ga je sicer potegnil iz strašnega položaja, toda Mikos je dobil tako težke poškodbe, da je med prevozom v bolnišnico umrl. Usoda je hotela, da je Mikoševa žena v isti uri, ko je izgubila moža, rodila svojega četrtega otroka — dečka.

resno opozoril na takšne ljudi. Njegovo opozorilo ni ostalo brez uspeha. Uspeh je v tem, da ljudje bolj čuvali svoj jezik, ki mu ne spuščajo vaje, pazijo pa tudi bolj na sovražna ušesa. Z istim pojavom kot pri nas imajo tudi posla v Angliji. Tudi v tej državi visoke kulture se nahajajo ljudje, ki nimajo dovolj discipliniranega jezika in ki z njim ogrožajo interese narodne brambre. Zato je proti brbljanju takšnih ljudi začela nastopati organizirana javnost. Izdali so se v ogromni nakladi letaki, ki poučujejo narod o nevarnosti nepremišljenega govorjenja. Posebno se opozarja na to, kako nevarno je govoriti o mobilizaciji, o vpoklicih vojaških obvezancev na vaje, o oboroževanju, o municiji, o gibanju ladij, letal itd. Dva in pol milijona letakov te in slične vsebine je bilo te dni izdanih v Angliji. Mnogo jih je tudi bilo poslanih v angleške kolonije in dominijone. Čeprav se pri nas še ni smatralo za potrebno izdajati letake zoper nepremišljeno brbljanje, potrebno pa je, da se vsaj zoper hudobne povzročevalce in razširjevalce neresničnih in državnim koristim škodljivih vesti postopa z vso odločnostjo.

Komunisti v Rusiji — manjšina. Nad ruskim ljudstvom vlada z nasiljem komunistična stranka, ki si v teku 23 let, kar vlada nad Rusijo, ni mogla pridobiti zaupanja ljudstva. To dokazuje izid občinskih volitev, ki so se nedavno vršile v Rusiji (z izjemo vzhodne Poljske, ki jo je zasedla Rusija, in Karelske ožine, ki je radi vojne s Finci v voj-

nem stanju). Rezultat občinskih volitev v sovjetski Rusiji je tale: izmed izvoljenih občinskih odbornikov pripada komunistični stranki 31.41%, 68.59% izvoljenih kandidatov pa je izven komunistične stranke. V mestih so komunisti zavzeli 43—50% odborniških mest. V sami Moskvi imajo komunisti 699 odbornikov, 703 pa je izvenstrankarjev. Po tem takem niti v ruski prestolnici ni komunistične večine. Na vaseh pa je odstotek nekomunističnih odbornikov še veliko večji kot v mestih in industrijskih krajih. To je dokaz, da rusko ljudstvo v svoji veliki večini odklanja komuniste. Razmere v Rusiji dokazujejo, da je komunizem kot gospodarski, politični in državni sestav nemogoč. Če ga odklanja rusko ljudstvo, bi ga vsak narod z višjo kulturo že davno končno veljavno moral pregnati iz svoje srede. Ako bi se vojne razmere obrnile v škodo sovjetov, bi to moglo postati usodno tudi za notranje razmere sovjetske Rusije.

V Ameriki grade zračne orjake. V Kaliforniji v Združenih državah Severne Amerike gradi tovarna letal »Duglas« orjaško letalo za bombardiranje, ki bo nosilo ime tovarne. Bombarder bo imel šest motorjev, ki bodo proizvajali 1200 konjskih sil moči. Goriva bo vzelo s seboj za 8000 km poti in bo zmoglo z 20.000 kg (20 tonami) bomb preleteti brez pristanka 10.000 km dolgo pot. Zračni orjak bo tehtal 80 ton. Ta orjak bo najbrž dan na razpolago zaveznikom (Angliji in Franciji).

Kratke tedenske novice

V Bosni in Srbiji je začelo vodstvo zemljoradniške stranke med ljudstvom veliko akcijo proti državni trošarini na alkoholne pijače.

Novo nemško tajno vojno sredstvo, katerega je Hitler že večkrat napovedal v svojih govorih, je po mnenju francoskih strokovnjakov nov strupen plin, s katerim bi radi Nemci pregnali francoske čete iz Maginotove črte.

Nemčija bo vzela s 1. marcem iz prometa vse niklaste kovance po eno marko in 50 pfenigov in jih bo nadomestila z aluminijastim denarjem. Radi zapore na morju so ostali Nemci brez nikla, ki je neobhodno potreben za oboroževanje.

Francija ima pod orožjem šest in pol milijona mož. Na francoski meji je postavljenih nad 18 milijonov metrov žičnih ovir.

Velika Britanija bo imela oboroženih ob koncu leta 1940. pet milijonov ljudi.

Tretji oddelek kanadske vojske je došel od nemških podmornic neovirano 8. februarja v neko angleško luko, kjer se je izkrcal.

Angleška in francoska vojska skupaj sta izgubili v prvih petih mesecih vojne 1500 mož. V svetovni vojni leta 1914. je imela francoska armada sama v istem razdobju 720.000 smrtnih žrtev.

Od začetka vojne znašajo zavezniške in nevtralne izgube na morju 274 ladij, od tega 143 angleških, 14 francoskih in 117 nevtrálnih — trdijo Angleži in zanikajo nemško trditve o uničenju 409 zavezniških in nevtrálnih ladij.

Združene ameriške države so dovolile Finski posojilo sto milijonov dolarjev, to je šest milijard dinarjev za nabavo ameriškega blaga.

Stirje divizijski in 12 brigadni generalov je zadnje dni odlikoval Stalin radi »sijajnih sovjetskih uspehov na Finskem«.

Irska nasilneža Barnes in Ricards, ki sta bila lani avgusta obsojena na smrt, ker sta zakrivila eksplozijo, pri kateri je bilo ubitih pet oseb, sta bila sredi minulega tedna v Burninghamu na Angleškem obešena.

Rudniška nesreča v premogovniku pri Martineu v Belgiji je zahtevala 25 smrtnih žrtev.

Vsled deževja sproženi zemeljski plaz je zasul v španskem mestecu Puentes de Cesna pri Granadi več hiš in je bilo 19 ljudi ob življenju.

V francoski armadi služi — kakor poroča francosko časopisje — 17.000 duhovnikov. So na raznih vojaških položajih. Med njimi so častniki, podčastniki in navadni vojaki. Udeležujejo se tudi bojov in jih je precej že padlo, mnogo pa je tudi že odlikovanih.

Finci so uničili ali zajeli doslej 644 sovjetskih tankov, sestrelili 331 sovjetskih letal, zaplenili 208 topov, ki so večidel uporabni, 502 toverna avtomobila, 63 poljskih kuhinj, ki so večinoma v dobrem stanju, 28 oklopnih avtomobilov, 20 velikih traktorjev in 1550 živih konj. 40 tankov uporablja sedaj finska vojska v borbah proti Rusom-lastnikom. Finske vojne sile so potopile nadalje tri sovjetske vojne ladje in eno podmornico. Sovjetske izgube cenijo na 200.000 vojakov.

Organiziran kmetijski stan je trdnjava Finske

Pri napadu Rusije na Finsko skuša komunistična propaganda svetu, predvsem pa Fincem, dokazati, da hočejo Fince le odrešiti in jim pripomoči k boljšemu življenju. Toda Finci kot kmečki narod so za to propagando gluhi, ker ljubijo svojo zemljo, predvsem pa svobodo posameznika, ki je prinesla Fincem zavidanja vreden napredek, katerega ne more pokazati Rusija s svojim neurejenim nasilnim državnim ustrojem.

Tajno finskega junaškega odpora nam odkrije vpogled v organizacijo finskega kmetijstva. Podnebje in zemlja Finske za kmetijstvo nista ugodna. Kmečki stan sestoji iz malih posestnikov, kar življenje napravi še bolj težavno in zahteva medsebojno pomoč. Od tod izvira smisel finskega kmeta za disciplino. Finski kmet je najbolje združeno organiziran. Med članstvom vlada duh sodelovanja in vera v uspeh. Na tej osnovi je združni duh finskega kmeta zadobil okrog leta 1880.

svoj veliki polet. Pozneje, ko se je finsko združništvo tesno povežalo s finskim ministrom za kmetijstvo, se je tako razvilo, da šteje danes 5500 zadrug, v katerih sodeluje preko 800.000 članstva, to je 25% prebivalstva, kar obsega skoraj vse finske kmečke družine. Poslovanje teh zadrug znaša letno pet milijard finskih mark. Če gremo po finskih vaseh, vidimo povsod združne trgovine, ki imajo svojo centralo v glavnem mestu Helsinkih. Zadruga dobavljajo kmetom in delavcem vse, kar potrebujejo za življenje, ter prevzemajo in prodajajo kmetijske in delavske proizvode. Združništvo ima v Helsinkih sledeče centrale: Zadruga oskrbovalnih in prodajnih trgovin, Osrednja kmečka nakupovalna zadruga s 324 trgovinami, Osrednja mlekarna s 549 mlekarskimi zadrugami, Osrednja kreditna banka s 1299 kreditnimi zadrugami in 139.000 člani. Poleg omenjenih obstojajo še druge združne centrale, ki skr-

Varnostni klobuki

Že nekaj časa pripravljajo londonski damski frizerji novo pričesko, ki naj bi bila takšna, da je jeklene čelade, kakršne nosijo sedaj članice najrazličnejših ženskih organizacij, ne bi mogle pokvariti. Čas pa je zahteval tudi posebnosti glede moških klobukov. Najnovejši model teh klobukov imajo jeklene vložke, ki naj bi glave ščitili pred drobelci bomb in izstrelkov.

Delavska milica

Da bi preprečili beg komunističnih nasprotnikov, so v zasedenih vzhodnopolskih pokrajinah ustanovili tako imenovane rdeče delavske milice. Člani teh milic so do zob oboroženi. Po vseh cestah in potih se pojavljajo. Preiskuj-

Av gust Senoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

★

»Tebe!« je ponovil Luka, dvignil glavo in pogledal deklo žalostno, tako žalostno, da jo je srce zabolelo. »Vidiš, jaz nisem berač, imel bom hišo in grunt, imel bom vse, človek bom, toda ti me dvigni s svojo roko! Ljudje pravijo, da dvigajo angeli dušo v nebo, dvigni ti mene na zemljo med ljudi, dvigni, prosim te za pet ran Kriščevih! Samo ti moreš, samo ti, jaz nočem druge, ne maram druge. Nikar se ne smeš, nikar se ne norčuj! To mi je prišlo od Boga v glavo, reci mi besedo, samo besedo!«

»Niti se smeš niti se norčujem, greh bi bilo. Toda rečem vam, Luka, pustite me; jaz nisem svoja, nevesta sem, slabo ste se namerili.«

»Nevesta? Ti? Čigava?« je kričnil Luka in vsa kri mu je udarila v lice.

»Z Androm Pavlekičevim, ki sem se mu v srcu že davno obečala.«

»Davno obečala! A jaz tega nisem vedel. Oh, oh! To mi je smrt, smrt!« je jecal Luka in lezel vase.

»Pojdite, Luka, svojo pot in Bog vam daj srečo!«

34

Mene pa pustite! Vedela sem, da boste prišli; sosed Mato je to povedal mojemu očetu. Vi ste računali, toda vaši računi so bili krivi. Vsako srce gre svojo pot, a očetova nesreča ni pot do mojega srca. Vidite, jaz se ne smejim, kakor bi to druga storila, jaz ne kličem očeta, niti vas ne podim s palico, jaz vam samo pravim: Zbogom! Če imate dušo, boste lahko človek tudi brez mene.«

To je rekla in šla v hišo, Luka pa je ostal sam kakor ono drevo, ki je zraven njega stalo.

»Če imate dušo?« si je ponovil šepetaje. »Pa je nimam, nimam, čeprav sem jo imel; zdaj sem jo izgubil.«

Čelo se mu je zmračilo, z divjim očesom je pogledal proti hiši, pobral je denar, in kakor da ga hudobci gonijo, je zbežal čez polje daleč, daleč od Jelenja brez sledu...

Ljudje so se začudeno spraševali: Kje je Luka? Kam je izginil? Ali ga je zemlja požrla? Zaman. Toliko let je Luka v Jelenju preživel, vsak otrok, vsak pes ga je poznal na vasi, zdaj pa je čez noč izginil, kakor da ga nikoli ni bilo.

Najbolj so se čudili njegovi dolžniki in teh je bilo dosti v Jelenju. Kako da ne pride po denar, kako da jih ne terja za dolg?

Ali niso se dolgo spraševali, kmalu se jim je razjasnilo. Vratkem jih je začel robiti gospod Radnič, ki mu je bil Luka vse zadolžnice prodal, robil in plenil jih